

LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELUN JA PERHETYÖN KRITTEERIT

Sosiaalihuoltolain mukaisen lapsiperheiden kotipalvelun ja perhetyön tavoitteena on ylläpitää perheen hyvinvointia ja tukea selviytymistä erilaisissa elämäntilanteissa ja ennaltaehkäistä lyhytaikaisissa elämän muutostilanteissa esiintyviä riskejä. Tehtävänä on tukea perhettä arjessa ja auttaa perhettä löytämään omat voimavaransa. Lapsiperheiden kotipalvelun ja perhetyön kriteerit on laadittu auttamaan päätöksentekoa myönnettäessä lapsiperheiden kotipalvelua, tai perhetyötä ja niiden tarkoitus on selkiyttää palvelujen kohdentamista perhetyötä tarvitseville lapsiperheille.

Jokaisen perheen tilanne ja tarve harkitaan yksilöllisesti yhteydenoton pohjalta. Lapsiperheiden kotipalvelun ja perhetyön tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon avun tarpeen kiireellisyys ja perheen mahdollisuudet saada muuta apua kunnasta. Lapsiperheiden kotipalvelua ja perhetyötä myönnetään pääsääntöisesti palvelutarpeenarvioinnin ja /tai asiakassuunnitelman perusteella, ellei kyse ole tilapäisestä lapsiperheiden kotipalvelusta.

Palvelujen järjestämisen lähtökohtana on asiakasperheiden yhdenvertainen ja oikeudenmukainen kohtelu sekä samansuuntainen harkinta toteutettaessa lapsiperheiden kotipalvelua ja perhetyötä. Lapsiperheiden kotipalvelua ja perhetyötä myönnetään tarpeen, käytettävissä olevien resurssien sekä talousarviomäärärahojen puitteissa. Palvelua on tarjolla pääsääntöisesti arkisin päiväsaikaan. Lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta vuonna 2019.

Lapsiperheiden kotipalvelu (ShL 19§) ja perhetyö (ShL 18§) on sosiaalihuoltolain mukaista sosiaalipalvelua, eikä vaadi lastensuojelun asiakkuutta. Lastensuojelun asiakkaana oleva lapsi ja hänen perheensä ovat kuitenkin oikeutettuja saamaan sosiaalihuoltolain mukaista perhetyötä. Tehostettu perhetyö (LsL 36§) on lastensuojelulain mukaista palvelua ja sitä myönnetään vain lastensuojelun asiakkuudessa oleville perheille.

1. Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on pääsääntöisesti perheen kotona tapahtuvaa lastenhoitoa, kodinhoidollisia tehtäviä sekä lasten hoitoon ja kasvatukseen liittyvää neuvontaa. Kotipalvelulla tarkoitetaan myös toimintakyvyn ylläpitoon, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Painopisteenä palvelua myönnettäessä on alle kouluikäisten lasten perheet.

Lapsiperheiden kotipalvelu voi olla joko tilapäistä tai säännöllistä palvelua. Tilapäistä palvelua voidaan sopia tarpeen mukaan yksi, tai muutama käyntikerta kerrallaan ja sitä voidaan myöntää enintään kuusi käyntikertaa kolmen kuukauden aikana. Säännöllistä lapsiperheiden kotipalvelua voidaan myöntää pitkäkestoisemmin 1-2 kertaa viikossa, päätöksen kesto ja käyntien tiheys riippuvat yhteisesti kotipalvelun työskentelylle asetetuista tavoitteista. Vastuutyöntekijä laatii yhdessä asiakkaan kanssa suunnitelman, jota arvioidaan yhdessä säännöllisesti asiakassuunnitelmapalaverissa.

Lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään perheille esimerkiksi seuraavien seikkojen perusteella:

- raskauden loppuvaihe ja uuden jäsenen tulo perheeseen, monikkoperhe
- vanhemman tai lapsen sairaus-, vamma tai muu vastaavanlainen toimintakykyä alentava seikka
- tuen tarve kodinhoidossa tai arkirutiineissa
- vanhemman satunnaiset hoito- ja asiointikäynnit (esimerkiksi lääkäri, terapia)
- äkillinen elämänmuutos, tai akuutti kriisi

Lapsiperheiden kotipalvelua ei myönnetä:

- päivähoitoikäisten lasten pelkkään lastenhoidolliseen tarpeeseen (varhaiskasvatuspalvelu on ensisijainen lasten päivähoidon järjestäjä)
- pienten kouluikäisten aamu-, tai iltapäivähoitoa varten, tai lasten loma-ajoista johtuviin tarpeisiin
- vanhempien työssäkäynnistä johtuviin lastenhoitotarpeisiin
- vanhemman opiskeluun, harrastamiseen tai kotona tehtävään etätööhön
- pelkkiin siivouksiin
- äkillisesti sairastuneen lapsen hoitoon, jos vanhemmalla on oikeus jäädä hoitamaan lasta

2. Perhetyö

Perhetyöllä edistetään lapsiperheiden itsenäistä toimintakykyä ja lisätään perheiden elämänhallintaa. Perhetyöllä tarkoitetaan hyvinvoinnin tukemista sosiaalihojauksella tilanteissa, joissa asiakasperheet tarvitsevat ohjausta tai neuvontaa omien voimavarojen vahvistamiseksi. Perhetyö on vanhemmuuden ja perhesuhteiden tukemista, vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutuksen vahvistamista, perheen tukiverkoston rakentamista, sekä yhdessä tekemistä. Tavoitteena on pitkäjänteisen työskentelyn ja hyvinvointia edistävän sosiaalihojauksen avulla tukea perheiden omatoimisuutta, sekä turvata lasten ja nuorten kehitystä.

Perhetyötä myönnetään palvelutarpeenarvioinnin ja /tai asiakassuunnitelman perusteella suunnitelmalliseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn erityisen tuen tarpeessa oleviin lapsiperheisiin, jossa on alle 18- vuotiaita lapsia esimerkiksi seuraavien seikkojen perusteella:

- lapsiperheen väsymys/uupumus
- perheen toimintakyvyn heikentyminen
- vanhemmuuden ja varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen
- tuen ja ohjauksen tarve vanhemmuuteen.

Perhetyö muokataan sisällöltään perheen tarvetta vastaavaksi. Tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon perheen kokonaistilanne ja ensisijaisena kriteerinä on lapsen arjen turvaaminen.

3. Tehostettu perhetyö

Tehostettu perhetyö on lastensuojelulain 36§ mukainen avohuollon tukitoimi ja se edellyttää lastensuojelun asiakkuutta. Tehostettu perhetyö tukee lastensuojelun asiakasperheitä, jotka tarvitsevat erityistä tukea haasteelliseen tilanteen vuoksi. Tehostetusta perhetyöstä päättää lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Tehostetun perhetyön sisältö, tavoitteet ja kesto määritellään aina yksilöllisten tarpeiden mukaisesti palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman teon yhteydessä lastensuojelulain edellyttämällä tavalla.